

Øyet som ikke ser

Hanna Omholt (20) har hatt glassøye siden hun var to år gammel. En gang i året drar hun til Oslo for å få nytt øye, spesialdesignet for henne.

Friluftsjente: Hanna Omholt (20) er ei skikkelig friluftsjente og elsker langrenn og natur.

Hannas nye øye

Hun har ett øye av glass. Og de som lager det har gått seks år i spesialskole i Tyskland for å mestre kunsten å lage øyeprotoser. Hanna Omholts (20) venstre øye er kanskje ikke ekte, men det er litt av et kunstverk.

En sjelden krefttype som kun rammer barn rammet Hanna da hun var to år. Øyet måtte fjernes, og siden den gang har hun brukt protese. Hvert år siden den gang har hun fått nytt øye, for når kroppen forandrer seg, må protesen forandres med den.

- Da jeg gikk på folkehøgskole i Alta i fjor, var vi på ekskursjon til Svalbard. Vi så etter isbjørn, og jeg var den første som fikk øye på en. Da spurte læreren meg hvilken øye jeg fikk øye på den med. Han var så fascinert av glassøyet mitt, ler Hanna.

Da foreldrene fikk beskjeden om at Hanna kom til å miste det ene øyet, bestemte de seg for at dette ikke skulle være et hinder i Hannas hverdag.

- I barndommen tenkte jeg vel egentlig ikke så mye på det, det var bare sånn det var. Da jeg begynte på videregående, tenkte jeg at mange kom til å kikke og spørre, men ingen stirra eller spurte. Jeg har alltid vært veldig åpen på dette, sier Hanna.

Vi sitter på venterommet på klinikken på Frogner, her det tyske selskapet F. AD. Müller Söhne som lager øyeprotoser har leid seg inn for to uker. Det er mange andre som også sitter og venter, både unge og gamle.

- Det er deilig med ny protese, for den er glatt og fin. Det blir jo riper og sånn i den etter en stund, forklarer Hanna.

Vi blir vist inn til en ocularist, det er det man kaller en som lager øyeprotoser. Ocularist Jan Müller-Uri leter blant en mengde forskjellige ferdiglagede glassøyer etter et som har så nær Hannas øyefarge det er mulig å komme, før han begynner å forme det. Glassøyer er nemlig ikke en stor ball man trykker inn i øyehulen, det er som et polert glasskår som er formet etter den spesifikke personens øyehule.

- Nå som vi har funnet en passende farge til Hanna, skal vi legge på blodkar, forteller Müller-Uri mens han varmer opp røde glasstaver han smelter og legger på glassøyet.

Absolutt hele øyet er laget av glass, og det er utrolig fascinerende å se hvordan Müller-Uri smelter, drar ut og fester tynne glasstråder som blir til blodkar.

- Jeg tror jeg vil studere medisin, sier Hanna.
- Men jeg er ikke helt sikker ennå. Det er jo vanvittig mye lesing, da.

Foreløpig bor hun i Trondheim og tar opp

noen fag hun ikke fikk tatt på idrettslinja.

- En som jeg bodde med på folkehøgskolen i fjor visste ikke jeg hadde glassøye før det hadde gått nesten ett år, ler hun.

- Og jeg har jo gitt beskjed til de jeg bor med nå at hvis de finner et øye på avveie, vet de hvor det hører hjemme.

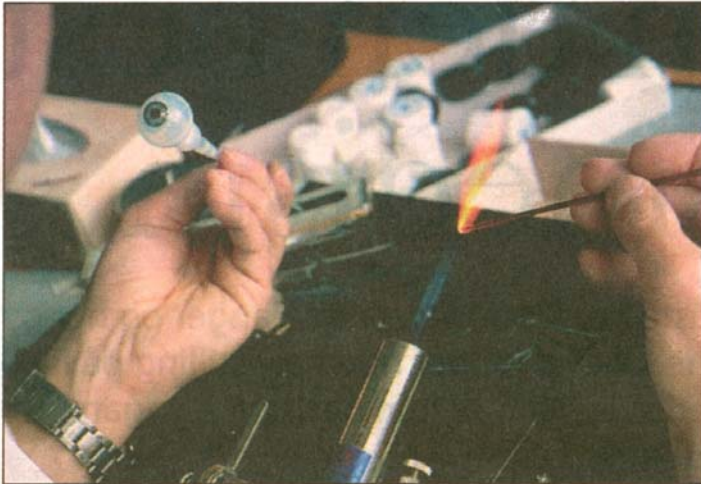
Hanna elsker friluftsliv og idrett, og har gått Birkebeinerrennet flere ganger. Et øye av glass har aldri stoppet henne fra å drive med det hun liker best.

- De fleste synes at å gå uten glassøyet er som å gå uten tøy, forteller Müller-Uri.

- Protesen bli en del av deg, en veldig viktig del av deg. Den skal være som et par sko, du skal kjenne at den er på. Når protesen er for stor, blir det som å ha for små sko, smiler han.

Hannas nye protese blir formet og smeltet etter alle kunstens regler, og legges til avkjøling i en jernbeholder.

- Jeg har en samling øyne hjemme, det er det ikke så mange som kan skryte av, flirer Hanna.

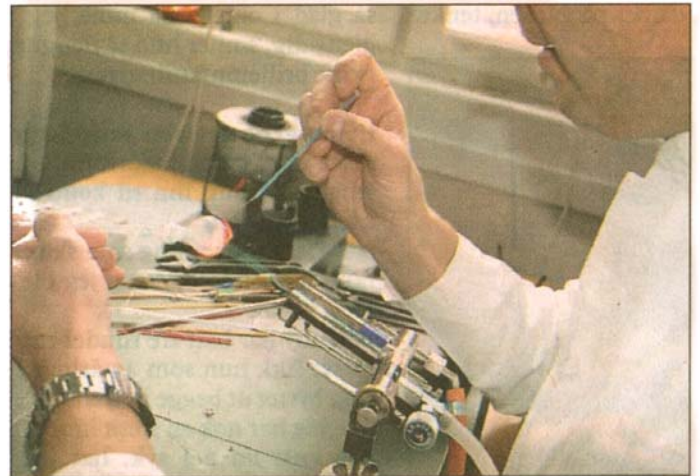
Sjekker: Her smeltes rødt glass som legges på til blodkar.

Hannas øye: Slik ser Hannas protese ut.

Utvalg: Et utvalg forskjellige proteser spesialdesignet for forskjellige øyehuler.

Varmt: Det er fryktelig varmt, og det kreves store ferdigheter for å mestre jobben.